

AKZO NOBEL CHEMICALS JA AKCROS CHEMICALS V. KOMISJON
ESIMESE ASTME KOHTU MÄÄRUS (viies koda)
28. mai 2004*

Kohtuasjas T-253/03,

Akzo Nobel Chemicals Ltd, asukoht: Surrey (Ühendkuningriik),

Akcros Chemicals Ltd, asukoht: Surrey, esindajad: advokaadid C. Swaak ja M. Mollica,

hagejad,

keda toetavad

Council of the Bars and Law Societies of the European Union, asukoht: Brüssel (Belgia), esindaja J. Flynn, QC,

ja

* Kohtumenetluse keel: inglise.

Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, asukoht: Haag (Madalmaad), esindaja: advokaat O. Brouwer,

ja

European Company Lawyers Association (ECLA), asukoht: Brüssel, esindajad: advokaadid M. Dolmans, K. Nordlander ja *solicitor* J. Temple-Lang,

menetlusse astujad,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: R. Wainwright ja C. Ingen-Housz, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

mille esemeks on menetlusse astumise avaldus, mille esitas **Section on Business Law of the International Bar Association** hagejate nõuete toetuseks käesolevas kohtuasjas, mille esemeks on taotlus tühistada 8. mai 2003. aasta otsus C (2003) 1533 lõplik, millega jäetakse rahuldamata advokaatidega suhtlemist kaitsva

kutsesaladuse (*legal professional privilege*) kohaldamise taotlus teatavate dokumentide suhtes, mis konfiskeeriti nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204), artikli 14 lõike 3 kohaselt määratud uurimise raames,

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees P. Lindh, kohtunikud R. García-Valdecasas ja J. D. Cooke,

kohtusekretär: H. Jung,

on andnud käesoleva

määruse

- 1 Komisjon võttis 30. jaanuaril 2003 nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204), artikli 14 lõike 3 alusel vastu otsuse C (2003) 85/4, millega määrati eelkõige Akzo Nobel Chemicals Ltd ja Akcros Chemicals Ltd (edaspidi „hagejad”) ja nende vastavate tütaretevõtjate uurimine, et otsida tõendeid võimalikust konku-

rentsivastasest tegevusest (edaspidi „30. jaanuari 2003. aasta otsus“). Komisjon võttis 10. veebruaril 2003 samuti määruse nr 17 artikli 14 lõike 3 alusel vastu otsuse C (2003) 559/4 (edaspidi „10. veebruari 2003. aasta otsus“), millega muudeti 30. jaanuari 2003. aasta otsust.

- 2 Kohapealsed uurimised toimusid nende otsuste alusel 12. ja 13. veebruaril 2003 hagejate äriruumides Eccles'is, Manchesteris (Ühendkuningriik). Selle uurimise käigus tegid komisjoni ametnikud koopiad suurest hulgast dokumentidest. Nende toimingute käigus juhtisid hagejate esindajad komisjoni ametnike tähelepanu sellele, et teatavatele dokumentidele võib laieneda advokaatidega suhtlemist kaitsev kutsesaladus. Asjaomaste dokumentide uurimisel tekkis erimeelsus seoses viie dokumendiga, mida käsitleti kahte moodi. Tegelikult ei jõudnud komisjoni ametnikud kohapeal lõplikult järeldusele, milline kaitse kahele dokumendile anda. Nad tegid neist koopiad ja panid need pitseeritud ümbriksesse, mille nad uurimise lõpus kaasa võtsid. Ülejäänud kolme vaidlusaluse dokumendi osas leidis komisjoni vastutav ametnik, et kutsesaladuse kaitse neile ei laiene, tegi neist seejärel koopiad ning lisas nad ülejäänud toimikule, eraldamata neid pitseeritud ümbriksesse.

- 3 Hagejad saatsid 17. veebruaril 2003 komisjonile kirja, milles nad selgitasid, miks need viis dokumenti nende arvates olid kaitstud kutsesaladusega. Komisjon teatas 1. aprilli 2003. aasta kirjas hagejatele, et nende 17. veebruari 2003. aasta kirjas esitatud argumentide põhjal ei olnud võimalik järeldada, et nendele dokumentidele tõepoolest laienes kutsesaladus. Samas kirjas mainis komisjon sellegipoolest, et hagejatel on võimalus esitada tema esialgsete järelduste kohta kirjalikke märkusi kahe nädala jooksul, mille järel komisjon kavatses vastu võtta lõpliku otsuse.

- 4 Hagejad algatasid 11. aprillil 2003 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud hagiavaldusega menetluse, mille esemeks oli sisuliselt taotlus tühistada komisjoni 10. veebruari 2003. aasta otsus ning vajadusel ka 30. jaanuari 2003. aasta otsus, millega määrati äriühingute ja nende tütaretevõtjate uurimine (kohtuasi T-125/03: Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals v. komisjon).

- 5 Komisjon võttis 8. mail 2003 määruse nr 17 artikli 14 lõike 3 alusel vastu otsuse C (2003) 1533 lõplik (edaspidi „8. mai 2003. aasta otsus“). Selle otsuse artiklis 1 jättis komisjon rahuldamata hagejate taotluse vaidlusaluste dokumentide neile tagastamiseks ning komisjonilt kinnituse saamiseks kõigi nende dokumentide tema valduses olevate koopiate hävitamise kohta. Muuhulgas mainis komisjon 8. mai 2003. aasta otsuse artiklis 2 oma kavatsust avada kahte dokumenti sisaldav pitseeritud ümbrik.

- 6 Hagejad esitasid 4. juulil 2003 Esimese Astme Kohtu kantseleile hagiavalduse, milles taotlesid EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel 8. mai 2003. aasta otsuse tühistamist.

- 7 Council of Bars and Law Societies of the European Union (Euroopa Liidu advokatuuride nõukogu, edaspidi „CCBE“), Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten (edaspidi „Hollandi advokatuur“) ja European Company Lawyers Association (Euroopa ettevõttejuristide ühendus, edaspidi „ECLA“) esitasid vastavalt 30. juulil 2003 ning 7. ja 18. augustil 2003 menetlusse astumise avaldused hagejate nõuete toetuseks. Viienda koja esimehe sama 4. novembri 2003. aasta määrusega lubati CCBE-l, Hollandi advokatuuril ja ECLA-l menetlusse astuda.

- 8 Section on Business Law of the International Bar Association (edaspidi „SBL”), keda esindab advokaat J. Buhart, esitas 25. novembril 2003 menetlusse astumise avalduse hagejate nõuete toetuseks.
- 9 SBL väitis menetlusse astumise avalduses, et tal on oluline huvi käesoleva kohtuasja tulemuse vastu. Ta märkis, et selles vaidluses tõusetub põhimõttelisi küsimusi, mis puudutavad advokaatidega suhtlemist kaitsevat kutsesaladust, ja et seega mõjutaks hagejate kahjuks tehtav kohtuotsus tema ettevõttejuristidest liikmeid. SBL märgib sellega seoses, et ta võttis 31. mail 2002 vastu otsuse, mis toetas kutsesaladuse põhimõtte laienemist ettevõttejuristidele kõigis kohtutes. SBL leiab, et tal on otsene ja eriline huvi kohtuasja tulemuse vastu ning et tema menetlusse astumise avaldust toetab kohtupraktika, millega rahuldatakse menetlusse astumise avaldused ka sellistelt esindusühendustelt, mille eesmärkide hulgas on nende liikmete huvide kaitse. Lõpuks palub SBL Esimese Astme Kohtul mõista kohtukulud, sh käesoleva menetlusse astumise avaldusega seonduvad kohtukulud, välja komisjonilt.
- 10 Menetlusse astumise avaldus toimetati Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 1 esimese lõigu kohaselt pooltele kätte.
- 11 Hagejad leidsid 18. detsembril 2003 esitatud dokumendis, et SBL on tõendanud huvi selle kohtuasja lahendamise vastu, ja palusid Esimese Astme Kohtul menetlusse astumise avaldus rahuldada. Samal päeval eraldi esitatud dokumendis taotlesid hagejad SBL-i suhtes asja konfidentsiaalsena käsitlemist.

- 12 Komisjon leidis 9. detsembril 2003 esitatud dokumendis, et SBL ei ole piisavalt tõendanud oma juriidilise isiku staatust või vähemalt võimet oma nimel kohtusse pöörduda kodukorra artikli 44 lõike 5 punkti a kohaselt. Samuti leiab komisjon, et SBL-i põhikirjast ei tulene, et tal oleks pädevus esitada hagi Esimese Astme Kohtusse. Lõpuks palus komisjon Esimese Astme Kohtul mõista selle menetluse astumise avaldusega seonduvad kohtukulud välja SBL-ilt. Samal päeval eraldi esitatud dokumendis täpsustas komisjon, et ta ei taotle SBL-i suhtes asja konfidentsiaalsena käsitlemist.
- 13 CCBE sedastab oma 7. jaanuaril 2004 esitatud kirjalikes märkustes, et SBL-i menetluse astumise avaldus on vastuvõetamatu. CCBE avaldas nimelt kahtlust, kas SBL evib juriidilise isiku staatuse tunnuseid (Euroopa Kohtu 11. detsembri 1973. aasta määrus liidetud kohtuasjades 41/73, 43/73–48/73, 50/73, 111/73, 113/73 ja 114/73; *Générale sucrière jt v. komisjon*, EKL 1973, lk 1465, punkt 3), eelkõige kuna tal puudub autonoomia oma liikmeid esindada. CCBE märkis, et SBL on vaid osa International Bar Association'ist (edaspidi „IBA”), mida ta ei või esindada. CCBE väitis ka, et SBL ei ole oma liikmete huve kaitsev esindusorganisatsioon.
- 14 Teised menetluse astujad ei esitanud selle menetluse astumise avalduse suhtes vastuväiteid.
- 15 Viienda koja esimees suunas kodukorra artikli 116 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt menetluse astumise avalduse otsustamiseks kojale.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 16 Tuleb märkida, et SBL on üks IBA kolmest harust, IBA on maailma tasandil juristide esindusorganisatsioon, mis hõlmab nii advokatuure kui ettevõttejuristide ühendusi kui ka üksikuid juriste ja advokaate. SBL omakorda koosneb enam kui 12 500 üksikust rahvusvahelise äriõigusega tegelevast üksikust juristist või ettevõttejuristist (enam kui 3000) 185 riigist.
- 17 Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu alusel, mida selle põhikirja artikli 53 esimese lõigu alusel kohaldatakse Esimese Astme Kohtule, võivad menetlusse astuda mitte üksnes liikmesriigid ja ühenduse institutsioonid vaid ka kõik isikud, kellel on põhjendatud huvi kohtuasja tulemuse vastu.
- 18 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võivad esindusühendused, mille eesmärgiks on oma liikmete õiguste kaitse, menetlusse astuda kohtuasjades, milles tõusetuvad nende liikmeid puudutada võivad põhimõttelised küsimused (Euroopa Kohtu presidendi 17. juuni 1997. aasta määrus liidetud kohtuasjades C-151/97 P (I) ja C-157/97 P (I): *National Power ja PowerGen*, EKL 1997, lk I-3491, punkt 66, ja 28. septembri 1998. aasta määrus kohtuasjas C-151/98 P: *Pharos v. komisjon*, EKL 1998, lk I-5441, punkt 6; Esimese Astme Kohtu presidendi 22. märtsi 1999. aasta määrus kohtuasjas T-13/99 R: *Pfizer v. nõukogu*, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punkt 15, ja 28. mai 2001. aasta määrus kohtuasjas T-53/01 R: *Poste Italiane v. komisjon*, EKL 2001, lk II-1479, punkt 51). Täpsemalt võib sellisel ühendusel lubada menetlusse astuda siis, kui ta esindab arvestatavat hulka asjaomases valdkonnas tegutsevaid ettevõtjaid, tema eesmärkide hulka kuulub oma liikmete huvide kaitse, kohtuasjas võib tõusetuda asjaomase valdkonna toimimist mõjutavaid põhimõttelisi küsimusi ja seega võib kohtuasja tulemus oluliselt mõjutada tema liikmete huve (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 8. detsembri 1993. aasta määrus kohtuasjas T-87/92: *Kruidvat v. komisjon*, EKL 1993, lk II-1375, punkt 14, millega jäeti rahuldamata Yves Saint Laurent Parfums SA menetlusse astumise avaldus).

- 19 Esimese Astme Kohus märgib selles osas, et SBL-i põhikirja II artikli kohaselt on tema eesmärgiks edendada oma liikmete vahelist informatsiooni ja seisukohtade vahetust kogu maailma kaubandus- ja rahandusajade valdkonna seadusandluse, tavade ja kutsevastutuse kohta, hõlbustada oma liikmete vahelist suhtlust ja võtta ette seonduvaid projekte, mida haru juhtorgan (Section Council) võib heaks kiita.
- 20 Esimese Astme Kohus sedastab, et SBL-i põhikirja ei näe tema eesmärkide hulgas ette oma liikmete huvide kaitset ega nende esindamist. SBL-i eesmärgiks on vaid oma liikmete vahelise infovahetuse ja kontaktide edendamine ning konverentside korraldamine teatavate õigusvaldkondade paremaks tundmaõppimiseks. Tegelikult märgib SBL oma menetluse astumise avalduses, et tema ülesandeks on pakkuda oma ettevõttejuristidest liikmetele arutelukohta ja juhiseid tõhusamaks toimimiseks äriühingutes, arvestades äriühingu eesmärke kooskõlas kõige rangemate kutsenor-midega.
- 21 Muuhulgas märgib Esimese Astme Kohus, et SBL-i põhikirja III artikli lõike 1 kohaselt on tema liikmed ametlikult IBA liikmed, SBL on aga viimase üheks haruks. Seega loodi SBL selle põhikirja I artikli kohaselt IBA siseselt. Tuleb märkida, et kooskõlas SBL-i põhikirja VII artikli lõikega 6 ei või SBL tegutseda IBA nimel või teda esindades ilma IBA juhtorgani (Council) igakordse nõusoleku või heakskiiduta. SBL täpsustab oma avalduses sellega seoses, et tema menetluse astumise avaldus ei ole koostatud IBA ega selle mõne teise haru nimel.
- 22 Seetõttu leiab Esimese Astme Kohus, et SBL ei kujuta endast viidatud kohtupraktika (ülal punkt 18) tähenduses palgaliste juristide huvide kaitsega tegelevat esindus-ühendust.

- 23 Eelnevaid kaalutlusi silmas pidades tuleb järeldada, et SBL ei ole tõendanud huvi kohtuasja tulemuse vastu Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 teise lõigu tähenduses.
- 24 Seega tuleb menetlusse astumise avaldus jätta rahuldamata.

Kohtukulud

- 25 Kodukorra artikli 87 lõike 1 alusel tehakse otsus kohtukulude jaotamise kohta kohtuotsuses või määruses, mis lõpetab menetluse. Kuna käesoleva määrusega lõpetatakse menetlus SBL-i suhtes, tuleb otsustada tema menetlusse astumise avaldusega seonduvate kohtukulude jaotus.
- 26 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustanud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna SBL-i avaldust ei rahuldatud, tuleb jätta nii tema enda kui ka komisjoni kohtukulud seoses käesoleva menetlusse astumise menetlusega SBL-i kanda. Kuna hagejad ega menetlusse astujad ei esitanud nõudeid selles osas, kannavad nad oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda)

määrab:

- 1. Jätta Section on Business Law of the International Bar Association'i menetlusse astumise avaldus rahuldamata.**
- 2. Vajadus otsustada hagejate taotluse üle asja konfidentsiaalsena käsitlemiseks Section on Business Law of the International Bar Association'i suhtes on ära langenud.**
- 3. Mõista komisjoni kohtukulud seoses menetlusse astumise menetlusega välja Section on Business Law of the International Bar Association'ilt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.**
- 4. Hagejad ja menetlusse astujad kannavad oma kohtukulud seoses menetlusse astumise menetlusega ise.**

28. mail 2004 Luxembourgis.

Kohtusekretär

H. Jung

Koja esimees

P. Lindh